



У Х В А Л А
ДРУГОЇ КОЛЕГІЇ СУДДІВ
ПЕРШОГО СЕНАТУ
КОНСТИТУЦІЙНОГО СУДУ УКРАЇНИ

про відмову у відкритті конституційного провадження у справі за конституційною скаргою Товариства з обмеженою відповідальністю „УЗЛІССЯ“ щодо відповідності Конституції України (конституційності) пункту 4 § 2 „Прикінцеві положення“ розділу 4 Закону України „Про внесення змін до Господарського процесуального кодексу України, Цивільного процесуального кодексу України, Кодексу адміністративного судочинства України та інших законодавчих актів“ від 3 жовтня 2017 року № 2147–VIII

м. К и ї в
3 вересня 2019 року
№ 236-2(I)/2019

Справа № 3-223/2019(4952/19)

Друга колегія суддів Першого сенату Конституційного Суду України у складі:

Мельника Миколи Івановича – головуючого, доповідача,
Саса Сергія Володимировича,
Шаптали Наталі Костянтинівни,

розглянула на засіданні питання щодо відкриття конституційного провадження у справі за конституційною скаргою Товариства з обмеженою відповідальністю „УЗЛІССЯ“ щодо відповідності Конституції України (конституційності) пункту 4 § 2 „Прикінцеві положення“ розділу 4 Закону України „Про внесення змін до Господарського процесуального кодексу України, Цивільного процесуального кодексу України, Кодексу адміністративного судочинства України та інших законодавчих актів“ від 3 жовтня 2017 року № 2147–VIII (Відомості Верховної Ради України, 2017 р., № 48, ст. 436).

Заслухавши суддю-доповідача Мельника М.І. та дослідивши матеріали справи, Друга колегія суддів Першого сенату Конституційного Суду України

у с т а н о в и л а :

1. Товариство з обмеженою відповідальністю „УЗЛІССЯ“ (далі – Товариство) звернулося до Конституційного Суду України з клопотанням щодо перевірки на відповідність частинам першій, другій статті 24, частинам першій, другій статті 55, пунктам 1, 5, 7 частини другої статті 129 Конституції України пункту 4 § 2 „Прикінцеві положення“ розділу 4 Закону України „Про внесення змін до Господарського процесуального кодексу України, Цивільного процесуального кодексу України, Кодексу адміністративного судочинства України та інших законодавчих актів“ від 3 жовтня 2017 року № 2147–VIII (далі – Закон).

У пункті 4 § 2 „Прикінцеві положення“ розділу 4 Закону визначено, що „підпункти 11–27, 45 пункту 7 § 1 цього розділу вводяться в дію через три місяці після набрання чинності цим Законом, не мають зворотної дії в часі та застосовуються до справ, по яким відомості про кримінальне правопорушення, внесені в Єдиний реєстр досудових розслідувань після введення в дію цих змін“.

Із аналізу змісту конституційної скарги та долучених до неї копій судових рішень вбачається таке.

Товариство на підставі частини дев'ятої статті 284 Кримінального процесуального кодексу України (далі – Кодекс) звернулося до Тернопільського міськрайонного суду Тернопільської області з клопотанням про закриття кримінального провадження від 17 жовтня 2016 року, яке фактично здійснюється щодо службових осіб Товариства, процесуальний статус яких упродовж більше двох років з моменту відкриття кримінального провадження лишається невизначеним. Вказаною нормою Кодексу передбачено, що у випадку, якщо закінчилися строки досудового розслідування з моменту внесення відомостей про кримінальне правопорушення до Єдиного реєстру досудових розслідувань (далі – Реєстр) до дня повідомлення особі про

підозру, встановлені частиною першою статті 219 Кодексу, слідчий суддя може винести ухвалу про закриття кримінального провадження за клопотанням іншої особи, права чи законні інтереси якої обмежуються під час досудового розслідування, або її представника.

Ухвалою слідчого судді Тернопільського міськрайонного суду Тернопільської області від 14 травня 2019 року, яка є остаточним судовим рішенням у справі Товариства, у задоволенні клопотання було відмовлено на тій підставі, що положення нової редакції частини першої статті 219 Кодексу, до якої відсилає норма частини дев'ятої його статті 284, набрали чинності з 16 березня 2018 року згідно з пунктом 4 § 2 „Прикінцеві положення“ розділу 4 Закону, застосовуються лише до тих кримінальних проваджень, відомості про які були внесені до Реєстру після вказаної дати, і не мають зворотної дії в часі.

Зазначена ухвала відповідно до статті 309 Кодексу оскарженню не підлягає. Незважаючи на це, Товариство оскаржило її до Тернопільського апеляційного суду, який ухвалою від 13 червня 2019 року відмовив у відкритті провадження за цією апеляційною скаргою. Верховний Суд у складі колегії суддів Третьої судової палати Касаційного кримінального суду ухвалою від 1 липня 2019 року відмовив у відкритті касаційного провадження за касаційною скаргою представника Товариства на зазначену ухвалу Тернопільського апеляційного суду.

Суб'єкт права на конституційну скаргу вважає, що оспорюване положення Закону стосовно обмеження права певного кола осіб на звернення до суду із клопотанням про закриття кримінального провадження залежно від дати внесення відомостей про відповідні провадження до Реєстру є неконституційним, оскільки запроваджує нерівність прав учасників судового процесу перед законом і судом, порушує конституційну гарантію щодо забезпечення обвинуваченому права на захист та розумні строки розгляду справи судом.

2. Вирішуючи питання щодо відкриття конституційного провадження у справі, Друга колегія суддів Першого сенату Конституційного Суду України виходить з такого.

Відповідно до Закону України „Про Конституційний Суд України“ конституційною скаргою є подане до Конституційного Суду України письмове клопотання щодо перевірки на відповідність Конституції України (конституційність) закону України (його окремих положень), що застосований в остаточному судовому рішенні у справі суб'єкта права на конституційну скаргу; у конституційній скарзі зазначається обґрунтування тверджень щодо неконституційності закону України (його окремих положень) із зазначенням того, яке з гарантованих Конституцією України прав людини, на думку суб'єкта права на конституційну скаргу, зазнало порушення внаслідок застосування закону (частина перша, пункт 6 частини другої статті 55); конституційна скарга вважається прийнятною, зокрема, за умов її відповідності вимогам, передбаченим статтями 55, 56 цього закону (абзац перший частини першої статті 77).

Аналіз конституційної скарги дає підстави для висновку, що Товариство не обґрунтувало, у чому саме полягає неконституційність пункту 4 § 2 „Прикінцеві положення“ розділу 4 Закону. Порушуючи питання про невідповідність оспорюваного положення Закону частинам першої, другій статті 24, частинам першої, другій статті 55, пунктам 1, 5, 7 частини другої статті 129 Конституції України, автор клопотання навів положення Основного Закону України, Закону, Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод 1950 року та Протоколу № 12 до неї, юридичні позиції Конституційного Суду України, практику Європейського суду з прав людини. Однак Товариство не навело аргументів щодо того, як саме оспорювана норма Закону зумовила порушення його права. Цитування приписів Конституції України, наведення змісту положень законів, посилання на рішення Конституційного Суду України без аргументації невідповідності Конституції України оспорюваних положень закону не є обґрунтуванням тверджень щодо їх неконституційності (ухвали Великої палати Конституційного Суду України від 24 травня 2018 року № 23-у/2018, від 24 травня 2018 року № 24-у/2018, від 31 травня 2018 року № 27-у/2018, від 7 червня 2018 року № 34-у/2018).

Стверджуючи про неконституційність оспорюваного положення Закону, Товариство зазначає, що „перелік ознак, за яким може допускатися

дискримінаційна поведінка, що передбачений у статті 24 Конституції України, є невичерпним“, і на цій підставі висловлює припущення про те, що „дискримінаційне ставлення до учасників кримінальних проваджень щодо прав заявляти клопотання про закриття кримінальних проваджень слідчим суддею, які були внесені до 16.03.2018 року, не переслідує легітимну мету“. Проте припущення не може вважатися правовим аргументом на підтвердження неконституційності правових актів чи їх окремих положень (ухвали Конституційного Суду України від 17 лютого 2009 року № 5-у/2009, від 27 січня 2010 року № 2-у/2010).

У конституційній скарзі містяться посилання на статті 24, 55, 129 Конституції України та зазначено, що, „встановлюючи дискримінаційні положення в чинному законодавстві, які обмежують права певного кола осіб у зверненні до суду, зокрема, щодо здійснення судового контролю за розумністю строків здійснення досудового розслідування Верховна Рада України не лише порушила положення ст. 24 Конституції України, а й положення про рівність усіх учасників судового процесу перед законом і судом; забезпечення обвинуваченому права на захист; розумні строки розгляду справи судом – саме ці права, що передбачені у ст. 24, 55 та 129 Конституції України, порушені в суб'єкта права на конституційну скаргу“, однак не вказано, яке саме конституційне право було порушено у зв'язку з прийняттям Верховною Радою України Закону. Оскільки положення статті 129 Конституції України визначають основні засади судочинства, а не встановлюють конкретних прав людини, то вони не можуть бути самостійним аргументом для обґрунтування тверджень щодо неконституційності оспорюваного положення Закону.

Отже, суб'єкт права на конституційну скаргу не дотримав вимог пункту 6 частини другої статті 55 Закону України „Про Конституційний Суд України“, що є підставою для відмови у відкритті конституційного провадження у справі згідно з пунктом 4 статті 62 Закону України „Про Конституційний Суд України“ – неприйнятність конституційної скарги.

Враховуючи викладене та керуючись статтями 147, 150, 151¹, 153 Конституції України, на підставі статей 7, 32, 37, 50, 55, 56, 58, 61, 62, 77, 86 Закону України „Про Конституційний Суд України“, відповідно до § 45, § 56 Регламенту Конституційного Суду України Друга колегія суддів Першого сенату Конституційного Суду України

у х в а л и л а:

1. Відмовити у відкритті конституційного провадження у справі за конституційною скаргою Товариства з обмеженою відповідальністю „УЗЛІССЯ“ щодо відповідності Конституції України (конституційності) пункту 4 § 2 „Прикінцеві положення“ розділу 4 Закону України „Про внесення змін до Господарського процесуального кодексу України, Цивільного процесуального кодексу України, Кодексу адміністративного судочинства України та інших законодавчих актів“ від 3 жовтня 2017 року № 2147–VIII на підставі пункту 4 статті 62 Закону України „Про Конституційний Суд України“ – неприйнятність конституційної скарги.

2. Ця Ухвала є остаточною.

